

Извјештај о квалитету за
СТАТИСТИКУ ЦИЈЕНА
ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА,
2014.

Републички завод за статистику,
Бања Лука, 2015.

Садржај

1. Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања	4
1.1. Намјена и периодика провођења истраживања	4
1.2. Правни основ и одговорност статистичких институција	4
1.3. Јединице посматрања	4
1.4. Прикупљање података	4
1.5. Обухват	4
1.6. Дефиниције	5
1.7. Обрада података	5
1.8. Објављивање резултата	6
1.9. Кључне варијабле	6
1.10. Кључне статистике	7
1.11. Упитник	7
1.12. Прилози	8
1.14.1. Упутства за попуњавање образаца	8
1.14.2. Методолошка објашњења	8
1.2. Контакт информације	8
2. Релевантност	8
2.1. Показатељ квалитета и учинка - Стопа расположивих ЕСС статистика	9
3. Тачност	9
3.1. Грешке узорковања	9
3.2. Неузорачке грешке	9
3.2.1. Грешке обухвата	9
3.2.2. Грешке мјерења	9
3.2.2.1. Контроле за откривање грешака мјерења	9
3.2.2.2. Разлози за настанак грешака мјерења	10
3.2.2.3. Поступање у случају грешака мјерења	10
3.2.2.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа едитовања/уређивања података	10
3.2.2.5. Мјере за смањење броја грешака мјерења	10
3.2.3. Грешке неодговора	10
3.2.3.1. Показатељ квалитета и учинка - Стопа неодговора	10
3.2.3.2. Показатељ квалитета и учинка - Стопа неодзива/неодговора на поједине варијабле	11
3.2.3.3. Процедуре које се користе у случају неодговора	11
3.2.3.4. Поступци који се користе за смањење стопе неодговора	11
3.2.3.5. Показатељ квалитета и учинка – Стопа импутираних података	12
3.2.3.6. Показатељ квалитета и учинка – Број учињених грешака, према врсти	12
3.2.3.7. Показатељ квалитета и учинка – Просјечна величина ревизије	12
4. Правременост и тачност објављивања података	12
4.1. Правременост објављивања података	12
4.1.1. Правременост објављивања мјесечних података	12
4.1.2. Правременост објављивања тромјесечних података	12
4.1.3. Разлози за кашњење објављивања података и мјере за побољшање правремености	13
4.2. Тачност објављивања података	13
4.2.1. Тачност објављивања мјесечних података	13
4.2.2. Тачност објављивања тромјесечних података	14
4.3. Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање тачности објављивања података	14
5. Доступност и јасноћа	14
5.1. Доступност	14

5.1.1. Канали дисеминације	15
5.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених канала дисеминације.....	15
5.1.3. Начини дисеминације.....	15
5.1.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених начина дисеминације.....	16
5.2. Јасноћа	16
5.2.1. Штампане публикације и објављивање на интернету.....	16
5.2.1.1. Дисеминирани резултати	16
5.2.1.2. Ниво (детаљност) дисеминације.....	16
5.2.1.3. Метаподаци	16
5.2.1.4. Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата.....	17
5.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа комплетности метаподатака	17
6. Упоредивост и усклађеност	17
6.1. Временска упоредивост	17
6.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Дужина упоредивих временских серија.....	17
6.1.2. Прекиди у временским серијама	17
6.1.3. Остали фактори који утичу на временску упоредивост	17
6.2. Географска упоредивост.....	17
6.2.1. Упоредивост са чланицама Европског статистичког система	17
6.3. Десезонирање	17
6.4. Усклађеност између претходних и коначних података	17
7. Уступци – компромиси између излазних компоненти квалитета	18
8. Пројена корисничких потреба и перцепција корисника	18
8.1. Класификација и разумијевање корисника	18
8.2. Мјерење перцепције и задовољства корисника.....	18
8.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Индекс задовољства корисника	18
9. Трошкови и оптерећеност испитаника/посматраних јединица	18
9.1. Трошкови Републичког завода за статистику	18
9.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишњи оперативни трошкови, просјек према главним трошковним компонентама	18
9.2. Оптерећеност и трошкови испитаника/посматраних јединица.....	18
9.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишње оптерећење испитаника/ јединица посматрања у часпвима и/или финансијским показатељима	18
9.3. Мјере за смањење трошкова и оптерећености.....	19
10. Повјерљивост, транспарентност и заштита	19
10.1. Повјерљивост.....	19
10.2. Транспарентност.....	19
10.3. Заштита	19
11. Закључак	19

1. Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања

1.1. Намјена и периодика провођења истраживања

Сврха статистичких активности које се проводе у оквиру Статистике цијена пољопривредних производа јесте да се обезбиједи подаци о количинама, вриједностима и просјечним цијенама по којима се пољопривредни производи купују и продају. Прикупљени подаци обезбјеђују мјесечне податке о укупном обиму и структури продаје пољопривредних производа на пијацама и тромјесечне податке о промету пољопривредних производа (количинама, вриједностима и просјечним цијенама) између произвођача и купаца. Просјечне цијене пољопривредних производа, добијене кроз ова статистичка истраживања, служе као основ за рачунање тромјесечних индекса цијена пољопривредних производа, апсолутних цијена и економских рачуна за пољопривреду.

1.2. Правни основ и одговорност статистичких институција

Статистичке активности у области Статистике цијена пољопривредних производа проводе се на основу Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03), Статистичког програма Републике Српске за период 2013-2017. године (Одлука Народне скупштине о усвајању бр. 01-1901/12 од 13.12.2012. године, објављена у „Службеном гласнику Републике Српске“, број 120/12) и важећег годишњег Плана рада Републичког завода за статистику.

1.3. Јединице посматрања

Јединице посматрања за прикупљање мјесечних података о промету пољопривредних производа на пијацама су пословни субјекти регистровани на територији Републике Српске који пружају услуге коришћења продајног простора пијаце и друге пијачне услуге, а за прикупљање тромјесечних података о количинама, вриједностима и просјечним цијенама откупљених и продатих пољопривредних производа су пословни субјекти који се баве откупом пољопривредних производа од породичних пољопривредних газдинстава и продајом властитих пољопривредних производа. За ова истраживања јединице посматрања су уједно и извјештајне јединице.

1.4. Прикупљање података

Мјесечни подаци о промету пољопривредних производа на пијацама (Образац ТРГ-13) се прикупљају извјештајном методом од свих пословних субјеката регистрованих за пружање услуге коришћења продајног простора пијаце и друге пијачне услуге на територији Републике Српске. Пословни субјекти су дужни да доставе мјесечне извјештаје Републичком заводу за статистику (подручном одјељењу) до 05. у мјесецу за претходни мјесец.

Тромјесечни подаци о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава (Образац ТРГ – 31) и реализацији пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката (Образац ПО-ТРГ 33) се, такође, прикупљају извјештајном методом од свих пословних субјеката регистрованих за обављање пољопривредне дјелатности на територији Републике Српске. Пословни субјекти су дужни да доставе тромјесечне извјештаје Републичком заводу за статистику (подручном одјељењу) 15 дана по истеку тромјесечја.

1.5. Обухват

Све активности у оквиру Статистике цијена пољопривредних производа се реализују на пуном обухвату јединица посматрања. Тако мјесечни извјештаји о промету пољопривредних производа на пијацама и тромјесечни извјештаји о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава и продаји пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката обухватају све пословне субјекте који пружају услуге коришћења продајног простора пијаце и друге пијачне услуге, те

пословне субјекте и дијелове пословних субјеката који се баве откупом и продајом производа пољопривреде, регистроване на територији Републике Српске.

Током 2014. године на подручју Републике Српске радиле су 34 регистроване пијаце, од којих су добијени мјесечни подаци о количинама и просјечним цијенама продатих пољопривредних производа. У истом периоду, на подручју Републике Српске радило је 280 пословних субјеката који су се бавили откупом производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава, као и 290 пословних субјеката који су властите пољопривредне производе продавали на тржишту.

1.6. Дефиниције

Важније дефиниције које се користе у оквиру редовних статистичких активности из области Статистике цијена пољопривредних производа су:

- Пијаца је посебно организовано и уређено мјесто на којем се на уобичајен начин, и у складу са законским прописима, обавља промет на мало пољопривредних, прехранбених и других производа непосредно између произвођача и потрошача.
- Продаја пољопривредних производа на пијацама подразумијева продају пољопривредних производа коју власници породичних пољопривредних газдинстава – произвођачи врше непосредно крајњим потрошачима на организованим пијацама.
- Откуп од породичних пољопривредних газдинстава обухвата производе пољопривреде непосредно откупљене или преузете од породичних пољопривредних газдинстава за даљу прераду или продају.
- Вриједност откупљених производа је вриједност коју породична пољопривредна газдинства добију продајом својих производа пословним субјектима.
- Продаја пољопривредних производа обухвата продају из властите производње пословних субјеката који обављају пољопривредну дјелатност.
- Вриједност продатих производа је вриједност коју пословни субјекти добију за продају пољопривредних производа из сопствене производње.
- Просјечна цијена произвођача обухвата просјечну вриједност по јединици мјере из које су искључене субвенције, премије, регреси те ПДВ.
- Базна година је година чији се подаци користе као база за израчунавање индекса цијена за наредни период, односно година у којој је просјечан индекс цијена једак 100. У праћењу цијена пољопривредних производа базна година се завршава на „0“ или „5“. За 2014. годину базна година је 2010. година.
- Базне цијене су просјечне годишње цијене пољопривредних производа у базној години.
- Пондер представља учешће вриједности продаје сваког пољопривредног производа у укупној продаји пољопривредних производа на тржишту у базној години.

Све ове дефиниције су доступне извјештајним јединицама у оквиру Упутства за попуњавање извјештаја.

1.7. Обрада података

Обрада података Статистике цијена пољопривредних производа је организована у централни Републичког завода за статистику Републике Српске, у Одјељењу производних статистика.

Обрада података о промету пољопривредних производа на пијацама - мјесечно

Подаци о промету пољопривредних производа на пијацама, односно количинама, вриједностима и просјечним цијенама, се пореде са вриједностима у претходном мјесецу и вриједностима у истом мјесецу претходне године. Свако веће одступање контролише се телефонским контактом са извјештајном јединицом. У апликацију за унос података уграђене су контроле које онемогућавају да се у базу унесу рачунски и логички неисправни подаци.

Обрада података о откупу и реализацији производа пољопривреде - тромјесечно

Обрада тромјесечних података о откупу и реализацији производа пољопривреде, односно количинама, вриједностима и просјечним цијенама по којима су откупљени производи пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава, односно реализовани од стране пословних субјеката, обавља се на

сличан начин као и обрада података за мјесечно истраживање о промету пољопривредних производа на пијацама. Подаци о вриједностима по којима су откупљени и реализовани производи пољопривреде, пореде се са вриједностима за исти период претходне године. Унос података за сваку јединицу посматрања се ради ручно у Excel табелу. С обзиром да за ово истраживање нема апликације, врши се контрола сваког унесеног податка, те његово поређење са истим периодом претходне године, или са јединицом посматрања која има исту или сличну дјелатност. У случају појаве већих одступања у односу на исти период претходне године или недоследности у подацима, провјере се врше телефонским контактима са јединицама посматрања.

Обрада података о индексима цијена у пољопривреди – тромјесечно

Индекси цијена у пољопривреди се заснивају на цијенама репрезентативних пољопривредних производа, а који се прикупљају путем извјештаја о откупу пољопривредних производа од породичних пољопривредних газдинстава, реализацији пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката и њихових дијелова и извјештаја о промету пољопривредних производа на зеленим пијацама. Просјечне цијене прецизно дефинисаних репрезентативних производа које се добију путем ових извјештаја се уносе у табелу, те се помоћу Laspeyр-ове формуле рачунају индекси цијена пољопривредних производа. С обзиром да није урађена ИТ апликација (при обради се користи EXCEL), врши се детаљна контрола свих унесених података, а у случају недоследности у подацима, врши се провјера тачности података контактирањем јединица посматрања.

Пондери који се користе приликом рачунања индекса цијена заснивају се на показатељима из економских рачуна за пољопривреду, а представљају учешће појединачног пољопривредног производа у укупној продаји пољопривредних производа на тржишту.

1.8. Објављивање резултата

Резултати мјесечних и тромјесечних активности Статистике цијена пољопривредних производа се публикују као коначни подаци (без предходних података) за ниво Републике Српске.

Мјесечни подаци о промету пољопривредних производа на пијацама се редовно публикују 30 дана по истеку мјесеца на који се подаци односе, у оквиру редовног мјесечног статистичког саопштења "Вриједност пољопривредних производа продатих на зеленим пијацама".

Тромјесечни подаци о откупу и реализацији производа пољопривреде се редовно публикују 50 дана по истеку периода на који се подаци односе, у оквиру редовног тромјесечног статистичког саопштења "Откуп и продаја производа пољопривреде, шумарства и рибарства".

Тромјесечни подаци о индексима цијена пољопривредних производа се редовно публикују 60 дана по истеку периода на који се подаци односе, у оквиру редовног тромјесечног статистичког саопштења „Индекси цијена у пољопривреди“.

Све публикације су доступне у штампаном и у електронском облику на званичној интернет страници Републичког завода за статистику РС.

Подаци Статистике цијена пољопривредних производа за ниво Републике Српске редовно се достављају Агенцији за статистику Босне и Херцеговине (БХАС), која је надлежна за компилирање података за ниво БиХ.

1.9. Кључне варијабле

Кључне варијабле Статистике цијена пољопривредних производа су:

- Количина продатих пољопривредних производа на пијацама у току посматраног мјесеца;
- Вриједност продатих пољопривредних производа на пијацама у току посматраног мјесеца;
- Количине откупљених пољопривредних производа у току посматраног периода;
- Вриједност откупљених пољопривредних производа у току посматраног периода;

- Количина продатих пољопривредних производа сопствене производње у току посматраног периода;
- Вриједност продатих пољопривредних производа сопствене производње у току посматраног периода;

1.10. Кључне статистике

Кључне статистике су:

- Просјечне цијене по јединици мјере пољопривредних производа продатих на пијацама у току посматраног мјесеца;
- Индекс вриједности продатих пољопривредних производа на пијацама у односу на исти период претходне године;
- Индекс вриједности продатих пољопривредних производа на пијацама у односу на претходни мјесец;
- Просјечне цијене по јединици мјере пољопривредних производа откупљених у току посматраног периода;
- Индекс вриједности откупљених пољопривредних производа у односу на исти период претходне године;
- Просјечне цијене по јединици мјере продатих пољопривредних производа сопствене производње у току посматраног периода;
- Индекс вриједности продатих пољопривредних производа сопствене производње у односу на исти период претходне године;
- Индекси продајних цијена пољопривредних производа у односу на исти период претходне године;
- Индекси продајних вриједности пољопривредних производа у односу на базну годину.

1.11. Упитник

За прикупљање података у оквиру Статистике цијена пољопривредних производа користе се три различита упитника:

- Упитник за провођење "Мјесечног извјештаја о промету пољопривредних производа на пијацама (Образац ТРГ-13)", а који обезбјеђује податке о количини и просјечној цијени по којој се пољопривредни производи продају на пијацама тј. податке о укупном обиму и структури продаје пољопривредних производа на организованим пијацама, а коју врше породична пољопривредна газдинства. Образац је доступан на званичној интернет страници Завода:

http://81.93.77.240/static/uploads/obrasci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_TRG13.pdf

- Упитник за провођење "Тромјесечног извјештаја о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава (Образац ТРГ- 31)" обезбјеђује податке о количини, вриједности и просјечној цијени откупљених пољопривредних производа у току посматраног периода, а све то према врстама и категоријама пољопривредних производа, и доступан је на званичној интернет страници Завода:

http://81.93.77.240/static/uploads/obrasci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_TRG31.pdf

- Упитник за провођење "Тромјесечног извјештаја о реализацији пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката (Образац ПО -ТРГ- 33)" обезбјеђује податке о количини, вриједности и просјечној цијени реализованих (продатих) пољопривредних производа у току посматраног периода, а све то према врстама и категоријама пољопривредних производа, и доступан је на званичној интернет страници Завода:

http://81.93.77.240/static/uploads/obrasci/poljoprivreda_i_ribarstvo/Obrazac_PO_TRG33.pdf

1.12. Прилози

1.14.1. Упутства за попуњавање образаца

Свим јединицама посматрања се заједно са обрасцима за провођење статистичких активности у оквиру Статистике цијена пољопривредних производа, доставља и одговарајуће методолошко упутство за попуњавање обрасца.

Упутство за "Мјесечни извјештај о промету пољопривредних производа на пијацама" дато је у оквиру самог обрасца, а за „Тромјесечни извјештај о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава“ и „Тромјесечни извјештај о реализацији пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката“ доставља се посебно упутство заједно са обрасцима.

1.14.2. Методолошка објашњења

Методолошка објашњења за мјесечне и тромјесечне статистичке активности Статистике цијена пољопривредних производа су доступна на званичним интернет страницама Завода:

http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/TRG_13_metodologija.pdf

http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/TRG_31_metodologija.pdf

http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/TRG_33_metodologija.pdf

1.2. Контакт информације

За провођење ових статистичких активности надлежно је Одјељење производних статистика Републичког завода за статистику Републике Српске – Статистика пољопривреде, шумарства и рибарства.

Назив и адреса одговорне институције:

Назив институције: Републички завод за статистику Републике Српске

Адреса институције: Вељка Млађеновића 12д, 78 000 Бања Лука, Република Српска, БиХ

Контакт лице (име, презиме и контакт подаци)

Име и презиме одговорног лица: Нада Шобот

Телефон: +387 51 332 700

Факс: +387 51 332 750

Е - mail: nada.sobot@rzs.rs.ba

2. Релевантност

Подаци Статистике цијена пољопривредних производа за ниво Републике Српске достављају се Агенцији за статистику Босне и Херцеговине, која је надлежна за компилирање података за ниво БиХ.

Подаци статистике цијена пољопривредних производа користе се за потребе Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Министарства спољне трговине и економских односа БиХ, Института за економику пољопривреде, Привредне коморе Републике Српске, органа локалне самоуправе, разних истраживачких и образовних установа, медија, Статистике националних рачуна, Статистике економских рачуна за пољопривреду итд.

2.1. Показатељ квалитета и учинка - Стопа расположивих ЕСС статистика

Стопа расположивих статистика је однос између расположивих статистика и статистика захтјеваних (прописаних) уредбама и регулативама (овдје се прије свега мисли на уредбе и регулативе Европске Комисије и осталих релевантних међународних организација).

С обзиром да цијене и индекси цијена пољопривредних производа представљају улазне податке за економске рачуне у пољопривреди, методолошке основе су дате у приручнику „Економски рачуни за пољопривреду и шумарство ЕАА/ЕАФ 97“, „Уредби ЕУ број 138/2004 Европског парламента и савјета од 5. децембра 2003. године о Економским рачунима за пољопривреду у Европској Унији и „Приручнику ЕУ за статистику цијена пољопривредних производа“. Доследном примјеном ових методологија обезбјеђују се подаци који су у потпуности, односно 100% упоредиви са земљама чланицама ЕУ.

3. Тачност

3.1. Грешке узорковања

Будући да се постојеће статистичке активности у области Статистике цијена пољопривредних производа заснивају на пуном обухвату јединица посматрања, грешке узорковања нису релевантне.

3.2. Неузорачке грешке

3.2.1. Грешке обухвата

Мјесечни подаци Статистике цијена пољопривредних производа добијају се путем "Мјесечног извјештаја о промету пољопривредних производа на пијацама". Адресар пословних субјеката који су обухваћени редовном мјесечном статистичком активношћу се формира и ажурира годишње на основу података из Статистичког пословног регистра.

Тромјесечни подаци Статистике цијена пољопривредних производа се добијају путем "Тромјесечног извјештаја о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава" и „Тромјесечног извјештаја о реализацији пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката" које редовно достављају све јединице посматрања. Адресар пословних субјеката који се баве откупом и продајом пољопривредних производа се формира и ажурира на основу Статистичког пословног регистра и евиденције Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске. Грешке обухвата су могуће у случају изостављања јединица посматрања које нису регистроване за главну дјелатност пољопривреде у оквиру Статистичког пословног регистра, и истовремено нису укључене у евиденцију Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске. У 2014. години није било грешака у обухвату јединица посматрања.

3.2.2. Грешке мјерења

3.2.2.1. Контроле за откривање грешака мјерења

Грешке мјерења се откривају и спрјечавају рачунским и логичким контролама приликом уношења података прикупљених у оквиру мјесечних и тромјесечних активности Статистике цијена

пољопривредних производа. Прати се конзистентност између података исте и података других статистичких активности (билна производња, сточарска производња), у посматраном или претходном периоду.

3.2.2.2. Разлози за настанак грешака мјерења

Најчешћи разлози за настанак грешака мјерења су:

- Неразумијевање методологије од стране јединица посматрања;
- Случајне грешке приликом уписивања података у извјештај (образац);
- Уписивање податка у погрешној мјерној јединици;
- Незаинтересованост јединица посматрања.

3.2.2.3. Поступање у случају грешака мјерења

Лице одговорно за методолошку подршку истраживању је задужено за отклањање грешака. У случају појаве грешке мјерења, у зависности од врсте грешке, она се или коригује од стране методолога на основу осталих података у упитнику, података из претходног периода, података из осталих статистичких активности, или се врши контактирање јединице посматрања телефонским путем, а потом и корекција утврђене грешке. У случају појаве системске грешке корекција података се врши у сарадњи са јединицом посматрања, користећи податке из претходног периода посматрања или поредећи их са подацима из других статистичких истраживања.

3.2.2.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа едитовања/уређивања података

Овај показатељ се рачуна као однос броја јединица посматрања код којих су вршене исправке достављених података и броја јединица посматрања за које је достављен извјештај. Множењем са 100 добија се стопа уређивања података као показатељ квалитета прикупљања података. Све јединице посматрања из Адресара за 2014. годину су доставиле попуњене обрасце или образложење о разлогу непопуњености обрасца, али евиденције о исправкама у фази уређивања података се не воде.

3.2.2.5. Мјере за смањење броја грешака мјерења

Најзначајнији инструменти за смањење појаве грешака приликом попуњавања извјештаја (обрасца) су упутства за попуњавање извјештаја, која се за тромјесечна истраживања почетком сваке године достављају јединицама посматрања, а која детаљно описују начин попуњавања извјештаја и указују на најчешће грешке у извјештајима. За мјесечно истраживање, упутство за попуњавање извјештаја се налази на обрасцу. Од великог значаја за смањење броја грешака мјерења је и контактирање јединица посматрања од стране методолога у циљу тумачења методолошких објашњења директно и указивања на најчешће грешке које се праве приликом попуњавања извјештаја.

3.2.3. Грешке неодговора

3.2.3.1. Показатељ квалитета и учинка - Стопа неодговора

Током посматране 2014. године није забиљежен неодговор ни једне јединице посматрања у овире „Мјесечног извјештаја о промету пољопривредних производа на пијацама“ (Табела 1.). За „Тромјесечни извјештај о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава“ и „Тромјесечни извјештај о реализацији пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката“ стопа неодговора је 0,5% на годишњем нивоу.

Табела 1. Стопа неодговора јединица посматрања током 2014. године за мјесечно истраживање

	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	Просјек
Број јединица посматрања	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34
Број неодговора	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Стопа неодговора	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Табела 2. Стопа неодговора јединица посматрања током 2014. године за тромјесечна истраживања

	I тромјесечје	II тромјесечје	III тромјесечје	IV тромјесечје	Просјек
Број јединица посматрања	570	570	570	570	570
Број неодговора	4	2	0	5	2,8
Стопа неодговора	0,7%	0,4%	0%	0,9%	0,5%

3.2.3.2. Показатељ квалитета и учинка - Стопа неодзива/неодговора на поједине варијабле

Стопу неодговора на поједине варијабле није могуће утврдити, јер су то случајеви када јединице посматрања не прикажу све производе који су били предмет откупа или продаје. Прецизне евиденције о броју неодговора по појединим варијаблама нема.

3.2.3.3. Процедуре које се користе у случају неодговора

У случају да недостаје комплетан извјештај, настоји се на сваки начин доћи до потребних података, те успоставити контакт са јединицом посматрања. Јединица посматрања се контактира путем телефона, те се извјештај накнадно попуњава. У случају да недостају само поједини подаци у оквиру извјештаја, успоставља се контакт са јединицом посматрања и уз њену помоћ се попуњавају само недостајуће вриједности.

Изузетно у случају неодговора јединице посматрања на комплетан извјештај, као и у случају одступања, недоследности и грешака које није могуће исправити кроз поновни контакт са јединицом посматрања, врши се импутирање података на основу доступних података из временских серија (подаци за претходне периоде) или података из других статистичких области (статистика биљне и сточарске производње). Евиденција о броју импутираних података се не води, али је то у случају Статистике цијена пољопривредних производа веома риједак случај.

3.2.3.4. Поступци који се користе за смањење стопе неодговора

Да би се смањила стопа неодговора најчешће се користе сљедећи поступци:

- Вишеструко контактирање јединице посматрања (у случају спријечености);
- Флексибилност рокова достављања извјештаја (могућност помјерања рокова достављања података);
- Комбиновање више различитих начина прикупљања података (телефон, електронска пошта, факс);
- Писање прецизнијих методолошких објашњења, која се односе на одређено питање (варијаблу).

3.2.3.5. Показатељ квалитета и учинка – Стопа импутираних података

Евиденција о броју импутираних података се не води.

3.2.3.6. Показатељ квалитета и учинка – Број учињених грешака, према врсти

Евиденција о броју учињених грешака, према врсти се не води.

3.2.3.7. Показатељ квалитета и учинка – Просјечна величина ревизије

Ревизија није планирана, нити спроведена.

4. Правовременост и тачност објављивања података**4.1. Правовременост објављивања података**

Правовременост објављивања података представља интервал између посматраног периода на који се податак односи и датума објављивања. Резултати свих статистичких активности у оквиру Статистике цијена пољопривредних производа се објављују у форми коначних, без објављивања предходних резултата.

4.1.1. Правовременост објављивања мјесечних података

Мјесечни подаци о промету пољопривредних производа на пијацама, публикују се као коначни подаци у просјеку 30,3 дана након истека посматраног периода (табела 3).

Табела 3. Правовременост објављивања мјесечних података у 2014. години

Период посматрања	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	Просјек
Датум објављивања	03.03.	31.03.	30.04.	30.05	30.06.	30.07.	01.09.	30.09.	30.10.	01.12.	30.12.	30.01.2015.	-
Интервал објављивања (дана)	31	31	30	30	30	30	31	30	30	31	30	30	30,3

4.1.2. Правовременост објављивања тромјесечних података

Тромјесечни подаци о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава и реализацији пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката током посматраног периода се објављују у виду количине, вриједности и просјечне цијене појединачних и група пољопривредних производа и то као коначни резултати 50 дана након истека посматраног периода (табела 4).

Табела 4. Правовременост објављивања тромјесечних података о откупу и реализацији пољопривредних производа у 2014. години

Назив истраживања	Откуп производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава	Реализација пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката
Посматрани период	I, II, III, IV тромјесечје	I, II, III, IV тромјесечје
Датум објављивања	20.05.; 20.08.; 20.11.; 20.02.2015.	20.05.; 20.08.; 20.11.; 20.02.2015.
Интервал објављивања (дана)	50 дана	50 дана

Тромјесечни подаци о индексима цијена у пољопривреди се обављују као коначни резултати 61,5 дана по истеку посматраног периода (табела 5).

Табела 5. Правовременост објављивања тромјесечних података о индексима цијена у пољопривреди у 2014. години

Период посматрања	I тромјесечје	II тромјесечје	III тромјесечје	IV тромјесечје	Просјек
Датум објављивања	30. мај	01. септембар	01. децембар	02. март 2015.	-
Интервал објављивања (дана)	60	63	62	61	61,5

4.1.3. Разлози за кашњење објављивања података и мјере за побољшање правовремености

Нису забиљежена кашњења објављивања података. Мјесечни и тромјесечни подаци се објављују правовремено, у складу са Календаром публикација.

4.2. Тачност објављивања података

Тачност објављивања података представља интервал између стварног и најављеног датума објављивања података, који је одређен Календаром публикација.

4.2.1. Тачност објављивања мјесечних података

Мјесечни подаци о вриједности продаје пољопривредних производа на пијацама се објављују као коначни подаци на планирани дан публикација, у складу са Календаром публикација (табела 6).

Табела 6. Тачност објављивања мјесечних података у 2014. години

Посматрани период	Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	Окт.	Нов.	Дец.	Просјек
Планирани датум објављивања	03.03.	31.03.	30.04.	30.05.	30.06.	30.07.	01.09.	30.09.	30.10.	01.12.	30.12.	30.01.2015.	-
Стварни датум објављивања	03.03.	31.03.	30.04.	30.05.	30.06.	30.07.	01.09.	30.09.	30.10.	01.12.	30.12.	30.01.2015.	-
Интервал од планираног до стварног објављивања	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4.2.2. Тачност објављивања тромјесечних података

Тромјесечни подаци о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава и реализацији пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката, као и индекси цијена у пољопривреди се објављују као коначни подаци на планирани дан публикавања, у складу са Календаром публикавања (табела 7).

Табела 7. Тачност објављивања тромјесечних података у 2014. години

Назив истраживања	Откуп производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава	Реализација пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката	Индекси цијена у пољопривреди
Планирани датум објављивања	20.05.; 20.08.; 20.11.; 20.02.2015.	20.05.; 20.08.; 20.11.; 20.02.2015.	30.05.; 01.09.; 01.12.; 02.03.2015..
Стварни датум објављивања	20.05.; 20.08.; 20.11.; 20.02.2015.	20.05.; 20.08.; 20.11.; 20.02.2015.	30.05.; 01.09.; 01.12.; 02.03.2015.
Интервал од планираног до стварног објављивања (дана)	0	0	0

4. 3. Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање тачности објављивања података

Није било кашњења. Мјесечни и тромјесечни подаци Статистике цијена пољопривредних производа објављени су у складу са Календаром публикавања.

5. Доступност и јасноћа

5.1. Доступност

Корисници статистичких података могу лако и једноставно доћи до расположивих података Статистике цијена пољопривредних производа јер се објављују на интернет страници Завода и у штампаним публикацијама (Статистичко саопштење, Статистички билтен, Статистички годишњак и публикација „Ово је Република Српска“).

5.1.1. Канали дисеминације

При објављивању резултата Статистике цијена пољопривредних производа у 2014. години коришћени су следећи канали дисеминације:

Број	Канали дисеминације	Коришћено
1	Интернет страница	ДА
2	Писани захтјеви корисника по њиховој спецификацији	ДА
3	Подаци који се објављују путем телефона	НЕ
4	Дигитални медији (CD, дискете, итд.)	НЕ
5	Подаци представљени на новинарској конференцији	НЕ
6	Тематски билтен	ДА
7	Посебне штампане публикације	ДА
8	Базе, доступне спољним корисницима	НЕ
9	Статистички заштићени микроподаци	НЕ

5.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених канала дисеминације

Стопа коришћених канала дисеминације резултата Статистике цијена пољопривредних производа је 44,4% (4/9X100).

5.1.3. Начини дисеминације

При објављивању резултата Статистике цијена пољопривредних производа у 2014. години коришћени су следећи начини дисеминације:

Број	Начини дисеминације	Коришћено
1	Интернет страница Завода	ДА
2	Интернет странице осталих институција	НЕ
3	Интернет странице међународних организација	НЕ
4	Писани захтјеви	ДА
5	Телефонско посредовање	ДА
6	Дигитални медији (CD, дискете, итд.)	НЕ
7	Подаци представљени на новинарској конференцији	НЕ
8	Статистички годишњак	ДА
9	„Ово је Република Српска“	ДА
10	Саопштење	ДА
11	Тематски билтен	ДА
12	Посебне публикације	ДА
13	Публикације Еуростата	НЕ
14	Публикације осталих међународних организација (OECD, IMF)	НЕ
15	Базе података, намијењене за интерну употребу	ДА
16	Базе, доступне спољним корисницима	НЕ

5.1.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених начина дисеминације

Стопа коришћених начина дисеминације резултата Статистике цијена пољопривредних производа је 56,2% (9/16X100).

5.2. Јасноћа

У оквиру публикација су доступна и методолошка објашњења и дефиниције основних индикатора и појмова.

5.2.1. Штампане публикације и објављивање на интернету

- Мјесечно саопштење „Вриједност пољопривредних производа продатих на зеленим пијацама“ – коначни резултати;
- Тромјесечно саопштење „Откуп и продаја производа пољопривреде, шумарства и рибарства“ – коначни резултати;
- Тромјесечно саопштење „Индекси цијена у пољопривреди“ – коначни резултати;
- „Мјесечни статистички преглед“ у дијелу који се односи на пољопривреду;
- „Економски рачуни и цијене за пољопривреду“ – статистички билтен;
- Статистички годишњак Републике Српске у дијелу који се односи на пољопривреду;
- „Ово је Република Српска“ у дијелу који се односи на пољопривреду.

5.2.1.1. Дисеминирани резултати

Резултати Статистике цијена пољопривредних производа за посматрани мјесец/тромјесечје су представљени као апсолутне и релативне вриједности. Објављују се индекси вриједности у односу на претходни мјесец и у односу на исти мјесец/тромјесечје претходне године (нпр. новембар 2014/новембар 2013.), односно у односу на исто тромјесечје претходне године, кад је у питању тромјесечно истраживање. Резултати се публикују у облику табела и графикана.

5.2.1.2. Ниво (деталност) дисеминације

Статистички подаци о промету пољопривредних производа на пијацама, откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава и реализацији пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката се публикују за ниво Републике Српске.

5.2.1.3. Метаподаци

У оквиру Метаподатака на званичној интернет страници Завода, за ова истраживања су доступни основни појмови и дефиниције као и Методологија, у дијелу интернет странице који се односи на Статистику пољопривреде, шумарства и рибарства.

http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/TRG_13_metodologija.pdf

http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/TRG_31_metodologija.pdf

http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/TRG_33_metodologija.pdf

http://www.rzs.rs.ba/static/uploads/metodologije/poljoprivreda/Indeksi_cijena_u_poljoprivredi_Metodologija.pdf

Поред тога, у краћем облику, метаподаци су доступни и у оквиру штампаних и електронских публикација – Статистички годишњак, Мјесечни статистички преглед, Саопштења статистике пољопривреде, шумарства и рибарства.

5.2.1.4. Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата

Подаци су јасно приказани у виду табела и у виду графикана.

5.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа комплетности метаподатака

Показатељ квалитета и учинка није предмет посебних анализа у оквиру Статистике цијена пољопривредних производа.

6. Упоредивост и усклађеност

6.1. Временска упоредивост

6.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Дужина упоредивих временских серија

Упоредива серија података о промету пољопривредних производа на пијацама на мјесечном нивоу је доступна од 2004. године. Подаци о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава и реализацији пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката на годишњем нивоу су доступни од 2003. године, а од 2009. године и на тромјесечном нивоу.

6.1.2. Прекиди у временским серијама

Није било прекида мјесечних временских серија за истраживање о промету пољопривредних производа на пијацама. За истраживања о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава и реализацији пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката подаци су упоредивости на годишњем нивоу, а од 2010. године упоредиви су и на тромјесечном нивоу.

6.1.3. Остали фактори који утичу на временску упоредивост

Не постоје посебни фактори који могу утицати на упоредивост временских серија.

6.2. Географска упоредивост

6.2.1. Упоредивост са чланицама Европског статистичког система

Расположиви подаци Статистике цијена пољопривредних производа упоредиви су са подацима чланица Европског статистичког система.

6.3. Десезонирање

Подаци Статистике цијена пољопривредних производа нису предмет десезонирања.

6.4. Усклађеност између претходних и коначних података

Подаци Статистике цијена пољопривредних производа се дисеминирају само као коначни (финални) подаци.

7. Уступци – компромиси између излазних компоненти квалитета

Компромиси између излазних компоненти квалитета нису предмет посебних анализа.

8. Процјена корисничких потреба и перцепција корисника

8.1. Класификација и разумијевање корисника

Главни корисници података статистике цијена пољопривредних производа су Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Министарство спољне трговине и економских односа БиХ, Институт за економику пољопривреде, Привредна комора Републике Српске, органи локалне самоуправе, разне истраживачке и образовне установе, медији, правна лица и индивидуални истраживачи.

Статистике националних рачуна и Статистике економских рачуна за пољопривреду су интерни корисници резултата истраживања из области Статистике цијена пољопривредних производа.

8.2. Мјерење перцепције и задовољства корисника

8.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Индекс задовољства корисника

Проведена је општа Анкета о задовољству корисника, али није конкретно за ову статистику.

8.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Вријеме протекло од задњег истраживања задовољства корисника

Проведена је општа Анкета о задовољству корисника, али није конкретно за ову статистику.

9. Трошкови и оптерећеност испитаника/посматраних јединица

9.1. Трошкови Републичког завода за статистику

9.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишњи оперативни трошкови, просјек према главним трошковним компонентама

Нису расположиви подаци о трошковима Републичког завода за статистику Републике Српске за реализацију статистичких истраживања у оквиру Статистике цијена пољопривредних производа.

9.2. Оптерећеност и трошкови испитаника/посматраних јединица

9.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишње оптерећење испитаника/ јединица посматрања у часпвима и/или финансијским показатељима

Веома је тешко процијенити оптерећеност као и трошкове испитаника. Оптерећеност је различита код појединих јединица посматрања. Неке јединице посматрања попуњавају већи дио упитника, а неке само поједине варијабле. Оптерећеност посматране јединице такође зависи и од периода године, јер се посматране јединице баве различитим облицима пољопривредне производње и располажу подацима само у одређеним периодима године.

9.3. Мјере за смањење трошкова и оптерећености

Мјере за смањење трошкова и оптерећености јединица посматрања нису биле теме посебних анализа. Јединице посматрања немају посебне трошкове, али у циљу смањења њихове оптерећености требају се више користити административни извори података те електронско попуњавање образаца.

10. Повјерљивост, транспарентност и заштита

10.1. Повјерљивост

Подаци који се односе на појединачне јединице посматрања се користе искључиво за статистичке сврхе. Повјерљивост и заштита личних података загарантована је члановима 25. и 27. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику, тако да лица која проводе статистичка истраживања имају обавезу заштите повјерљивости. Повјерљивост статистичких података осигурава се и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“, број 49/06).

10.2. Транспарентност

Корисници су упознати са начином коришћења података из Статистике цијена пољопривредних производа. Нису уочене грешке у публикованим издањима, тако да није било потребе за корекцијама и њиховим објављивањем.

10.3. Заштита

Наведено у оквиру поглавља 10.1.

11. Закључак

У оквиру Статистике цијена пољопривредних производа, у наредном периоду потребно је:

- Успоставити бољи контакт са јединицама посматрања у циљу побољшања разумијевања истраживања како би се добили што поузданији и квалитетнији подаци;
- Користити додатне облике канала и начина дисеминације расположивих података;
- Обезбиједити апликацију за истраживања о откупу производа пољопривреде од породичних пољопривредних газдинстава;
- Обезбиједити апликацију за истраживања о реализацији пољопривредних производа сопствене производње пословних субјеката;
- Кроз апликацију успоставити процедуре за потпуне евиденције о исправкама и импутирањима података у фази едитовања/уређивања података за све варијабле;
- Успоставити *on-line* базу података и систем за евидентирање броја приступа бази, електронским билтенима и саопштењима;
- Обезбиједити путем посебне Анкете о задовољству корисника информације о задовољству корисника.